

Dirección General de Educación Básica Regular

Dirección de Educación Inicial

Tanta wawapa hatun punchawnin

Willakuy 6

Quechua Huánuco



MINISTERIO DE EDUCACIÓN

Kawsaq runakunapa punchawninchikpim,
sumaqa tanta wawakunata ruwakunchik
cumadripa sutinpi, kuyasqanchik sipaspa sutinpi,

Manan wañuqmantaqa waqanchikchu,
aswanmi kawsaqaquna kusirikunchik,
hatun punchawninchik kasqanrayku,



Waytakuna, wayu mikuykuna,
tanta wawakunam mesapi mastarayachkan.

Tanta wawataqa ruwanchik kutasqa trigu
hakuwan, pasaschayuqta, anischayuqta imam.
Ñuchuwan, pachas uyawan imataqmi
sumaqaqaykachinchik.





Kaynatam tanta wawakuna rimanakunku:
Ñuqaqa tijeras tusuqmi kani. Trigu kuta hakuwan, aslla yuraq machkawan,
punkirichiq lewadurawan, clavuswan, kanilawan imam ruwawanku.
Runtuwan ima ruwasqam kani.

Kay hatun punchawpi, ayankuna waturikuq riqkunam mikuykuwanqaku, llapallan
ayllu masinkunawan kusqa. Chaypaqmi ruwawanku.

Ñuqataqmi uwiqa michiq kani. Punapi uwiqata michispa llamkapakuq runapaqmi
ruwawanku ñuqataqa. Chay runam uywakunata kuyaspa,
sumaqa qawapayaykun, ima mana allinmantapas. Paymi uwiqakuna unquruptinpas,
Wawanta hina marqarikuspa quñiykachin, mikuykachinpas.



Ñuqataqmi wasin-wasin ayakunapaq resapakuspa puriq wakcha runapaq kani.
Sapanka almayuqpa wasinman chayakuspa responso churaykusqanmantam,
ñuqata haywaykuwanqaku mañapakuspa puriq wakcha runaman,
wata huk kutillpapas miski tantawan saksaykunanpaq.





Tanta wawapa uyanmi kani, mascara nisqanku.
Llinpiwanankupaqmi, chakrapi wiñaq alfamanta qumirta charwaranku,
quyuchataq kulli saramanta, qillutataq palillumanta,
pukataatq achuwitimanta hurqunku. Runtupa yuraqninta, ñutuy ñutu
kutasqa asucarwan chakruykuspannkum, chaywan llutaruwanku, isku
uyachay mana wisñirukunanpaq.

Chawpituta hamuqkunamanmi haywariwanqaku ñuqataqa.

Ñuqataqmi warmi warmachakunapa pukllakunan wawacha, muñika nisqanku kani.
Huk awki mamakucham, mamanchikpa maman payacham, hawkalla,
llampu sunqunwan, allillamanta ruwaykuwaran, wasipi kaq huknin sumaqsipaschaman
rikchakuqta, llikllachanpi wawa qipichayuqta. Utqayllam kay sipascha madrinanpaq
kariñuta apawanqa. Paypas, ancha kuyayninwanmi kutichinqa chay kariñunta miski
ñupchuwan, qullqichawan, ima pachachawanpas, huk tanta wawawanpas.



Chaynata tanta wawakuna rimanakuchkaptinmi arpay
violinpa waqaynin uyarikun, karuchamanta.

Chaynapi rakinarikuspankum, sapanka huk ñannina,
ripukunku, nisqanku pipa q kasqanku huntakunanpaq.



¿IMAYNATAM TANTA WAWATA RUWANA?

Tanta wawata ruwayta munaspaqa, kaytkunatam huñunanchik:

Pichqa kilu trigu hakuta

Iskay chunka runtuta

Pichq chunka gramo kachita

Iskay chunka gramo canelata

Huk kilu kuskanninpa kuskannin polvo leche nisqata

Pachak pichqa chunkan gramo levadurata

Manzanillata, muñata, cedronta, yerba luisata, hinojota anistapas, tarisqaykichikta,

huknillanta, matechapi, tumpa quñichallata, suqta tasa tupusqata.

Iskay kucha vainillata

Huk kilo mantekata (wira kuchi chicharrumanta chuymasqata)

Huk kilo trigu hakuta, (mesam masa mana ratarunanpaq)

Huk mascara nisqa tanta wawapa uyachanta

Confite nisqa suytu miskichakunata, ñutullata, hawanman wisñiykunapaq

Huk haptay-puqtuy ajonjolitapas, hawachanman wisñiykunapaq.

Huk wakupa uyachanta, iskumanta ruwasqata

Huk runtupa yuraqnintawan



YANUKUNAPAQ

Hatun muchkapi trigu kutata, runtukunata, asucarta, kachita, canelata, lechita, levadurata, quñi yakuta, churaychik. Tikra-tikraykuspa sumaqta masata aywiykuychik.

Chaymantaqa kikin tanta wawataña ruwayta qallarinkichik. Kimsa urastam samaykachina, ruway tukusqataña. Qawarisqa aswan sumaq rikukunanta munaspaqa, tanta wawakunataqa munasqanchikman hinam imawampas yapaykunchik. Kimsa urasña puñurun chayqa, wawakunataqa allin quñichisqa hurnumanmi churaykuna 45 (tawa chunka pichqayuq) minutupaq, 180 (pachak pusaq chunka) grado rupaq hurnupi.

Waku uyachakunataqa manaraq hurnuman churachkaspam tanta wawamanqa allinta rataykachina laqaykuna, ñuptukunatapas hinallataq, runtupa yuraqninwan.



tanta



pan

uya



cara

warmi



mujer

wawa



bebé

muñika



muñeca

runtu



huevo

haku



harina

sunqu



corazón

